

Vigala ja Märjamaa valla esindajate kohtumine Märjamaal 11.05.2016

KOKKUVÕTE

Algus kell 17.00, lõpp kell 19.30.

Kohtumist juhatas: Märjamaa Vallavolikogu esimees Urmas Kristal
Protokollis: Märjamaa Vallavolikogus sekretär Janika Liländer

Osalesid:

Vigala Vallavalitsusest Priit Kärnsa (vallavanem), Gerly Puusepp (abivallavanem-arendusspetsialist, vallavalitsuse liige), Helja Kaarits (vallasekretär), Vallo Asperk (vallavalitsuse liige).

Vigala Vallavolikogust volikogu liikmed Meelis Välis (volikogu esimees), Aivar Jõgiste, Enn Roosi, Margit Liira, Jaan Viska, Neeme Noppel, Ants Ojavee.

Märjamaa Vallavalitsusest Villu Karu (vallavanem), Maigi Linna (vallasekretär), Triin Matsalu (abivallavanem, vallavalitsuse liige), Margus Jehe (vallavalitsuse liige), Lea Laurits (rahandusosakonna juhataja, vallavalitsuse liige).

Märjamaa Vallavolikogust volikogu liikmed Urmas Kristal (volikogu esimees), Ago Kirsipuu, Kalle Teekivi, Marika Hiiemaa, Ülo Olm, Teet Tomson.

Kokkusaamine oli korraldatud Vigala valla esindajate palvel, et kõneleda kummagi osapoole eesmärkidest ja ootustest seoses haldusreformiga, arutada läbi ühisosa.

Selgituseks: Märjamaa Vallavolikogu on teinud Kullamaa ja Vigala vallavolikogudele ettepaneku haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle läbirääkimiste alustamiseks (19. 04.2016 otsus nr 175).

Peale tutvustusringi sai sõna P. Kärnsa.

P. Kärnsa viitas, et praegune haldusreformi seaduse menetlemise seis on selline, et selle lõpptulemus on veel teadmata. Vigalal ei ole ressursi, et mitmel suunal korraga läbirääkimisi pidada, kuid ühel suunal võiks seda teha, et oma toimetustega mitte hiljaks jääda. Igal juhul on mõistlik naabritega kokku saada ja asju arutada. Võimalik, et ühiseid kokkupuutepunkte on nii palju, et mõistlik ongi üheskoos asju korraldada.

V. Karu arvas, kuigi protsess iseenesest on mõneti pealesurutud, siis menetluses oleva eelnõu valguses on mõistlik vabatahtlik ühinemine.

V. Karu esitas ülevaate Märjamaa vallast – pindalast, kahanevast rahvaarvust, asutustest, viimase aja olulisematest investeeringutest, haridus- ja kultuurielust, arenguplaanidest jm.

Mõtteid esitluselt:

- võimaliku ühinemise puhul väikeseks murekohaks väga suur pindala;
- Märjamaa vald on pidanud vajalikuks, et kõigis suuremates keskustes on lasteaiad, nii on ajalooliselt kujunenud, kuigi rahaliselt on see üpris kulukas. Volikogu ja arengukava tasandil ei ole muudatusi arutatud;
- Varbola kooli jäänud 4 klassi lootuses, et kohalik rahvas paneb oma lapsed ikkagi sinna; vaatame, mis sel sügisel sellest saab, kui lapsi sinna ei panda, siis küsimus kooli vajadusest;
- Varbola rahvamaja on otsustamise ja kogukonnaga läbirääkimise koht, sest rahvamajale kui asutusele ja tema tegevustele oleks ruumi ka koolimaja hoones;
- kino digitaliseerimine on hüppeliselt kasvatanud kino külastatavust ja piletitulu;
- Sillaotsa muuseumi kohta on olemas väga suurejooneline arendusprojekt, kuid elluviimine on jäänud vahendite puudumise taha; muuseumit ei ole kavas sulgeda – kui ei saa suuremalt, saab väiksemalt tegutseda ja sealsed inimesed on väga tublid;
- Märjamaa Nädalaleht on ilmunud 25 aastat, paberlehe tiraaž 1000 eks, leht on vabalt Internetis leotav, peame vajalikuks selle ilmumise jätkamist;

- aasta aastalt on lisatud turvakaameraid, samas politsei on aegade jooksul ennast üsna kokku tõmmanud, tuleb oma jõududega rohkem läbi ajada;
- alevis tegutseb 4 perearsti nimistut, kavas on ehitada uus tervisekeskus, rahastamisaotlus on vastavasse meetmesse esitatud;
- aasta 2015 oli Märjamaa vallale väga edukas aasta – 2014.a tulemi suurest miinusest jõuti 2015.a lõpuks soliidsesse plussi;
- kui majanduslikud näitajad kajastuksid kuidagi moodi ka rahvaarvus, siis võiks täiesti rahul olla, kuid selle koha pealt nii häid uudiseid ei ole – Märjamaa on jätkuvalt kahaneva rahvastikuga vald;
- Märjamaa valla arengukava investeringute kava on üsna pikk ja ambitsioonikas;
- kuni aastani 2023 on saada mitmesuguseid projektirahasid, kuid kõikidele KOVidele saab proovikiviks aeg kui EL-i projektirahad lõppevad.

Järgnes arutelu. Küsimusi, mõtteid ja väljaütlemisi toimunud arutelult:

*P. Kärnsa: Haldusreformi eelnõu loogika kohaselt tekiks väga suurte territooriumitega omavalitsused. Mõtlemise koht – kuidas hallata sellist territooriumi, et info kõikjalt ka keskusesse jõuaks.

*V. Karu: Märjamaa vallas on Märjamaa Valla Külavanemate Ühendus, mis tekkis peale eelmist ühinemist. Kaugemate kohtadega side toimub läbi külavanemate ja ka läbi volikogu liikmete. Hiljuti viidi läbi külavanemate ja sätinimeste kaudu küsitlus, kus piirkonnad sain oma probleemidest teada anda. Läbivaks probleemiks olid teed.

*V. Karu: Peale 2002.a ühinemist jäeti suurematesse keskustesse alles teeninduspunktid, kuid ajapikku vajadus nende järele kadus.

P. Kärnsa: Vigalas on MTÜ Vigala Külade Ümarlaud, mis ühendab külavanemaid. Hiljuti viidi samuti läbi elanike küsitlus, mis puudutas nii investeringuid kui ühinemisteemat. Esimese eelistatud läbiraakimissuunana märkis vastanuist 58 % Märjamaa valda. Samuti on tuttav teede teema.

*A. Kirsipuu: Tavainimesel vallamajja suurt asja ei ole. Kui teed on korras, siis ma ei pea tulema vallavanema juurde.

*P. Kärnsa: Kui teeninduspunktid ära kadusid, siis kuidas sotsiaaltöö teema korraldati?

T. Matsalu: Meil on üle valla koduhooldustöötajad, on 3 elektriautot, mis on väga tõhusad vahendid valla piires toimetamiseks. Valla keskusest Nurtu või Nurme külla on sama maa kui Vigala poole. Väga suur on siin ka külavanema osa, seda just abivajaja üles leidmisel.

Mõnel pool võib olla vajadus teeninduspunkti järele. Praeguseks on muidugi e-riik enamarenenud kui meie eelmisel ühinemisel.

V. Karu: Sotsiaaltöö on paljuski ka inimesega suhtlemine ja seda läbi arvutite ja telefoni teha ei saa. Tugiisikud ja koduhooldustöötajad ei pea ka kõik keskuses elama, vaid piirkonnas, mida nad teenindavad.

*A. Kirsipuu: Meil on kõige väiksem kool 8 õpilasega. Te seal, nagu lehest lugeda, teete „terroritegusid“ suurema õpilaste arvuga koolide kallal. Milles selle põhjus?

V. Asperk: Eks ikka selleks, et kui suurematega liituda, siis vähemalt ükski alles oleks. Selleks, et investeringud ühte kohta läheks. Meil on koolide vahe 10 kilomeetrit ja ajalooliselt pole ühes piirkonnas kooli olnudki. Teilgi kogemus mõisate renoveerimisega. Teate, mida see eeldab.

*P. Kärnsa selgitas, et tegemist oli vaid eelnõuga, mis ei jõudnudki volikogus lugemiseni. Eelnõusid tehaksegi selleks, et selleks seatud inimesed neid arutataks. Ajakirjandusest võis jääda mulje nagu oleks midagi juba otsustatud.

A. Kirsipuu märkis, et kooli tuleks pidada nii kaua kuni seal käiakse.

*A. Jõgiste küsis Märjamaa valla külavanemate küsitluse kohta: Kas kokkuvõtte on avalikult kättesaadav?

V. Karu: Kui meil küsitluse tulemusi kodulehel üleval ei ole, siis paneme selle üles.

(Praegu tabelina volikogu materjalide all menetluses olevates eelnõudes <http://marjamaa.kovtp.ee/et/menetluses-olevad-eelnoud>)

M. Jehe: Külainimesed on realistlikumaks saanud ja enam mingeid utoopilisi ideid silma ei hakanud.

*V. Karu: Meil on õpilaste bussiliine 9 üle valla, mis on ka küllalt suur kuluallikas. Kunagisest 6-st koolist on valda alles jäänud kolm. Ühisvalla tegutsemise ajal on kinni pandud Haimre Põhikool ning Sipa ja Laukna koolid.

*T. Tomson: Ka Kullamaa ei olnud Vigala rahvaküsitluses variant?

P. Kärnsna: Olid variandid Märjamaa ning Märjamaa ja Kullamaa. Oli ka n ö lahtine variant. Inimeste esimese eelistusena pakuti just Märjamaad, Märjamaa ja Kullamaa varianti praktiliselt ei pakutud. Teise eelistusena oli suhteliselt palju just Märjamaa ja Kullamaa varianti.

V. Karu: Kullamaa ei ole meile mingit kindlat vastust öelnud. On öelnud, et otsustavad siis kui seadus vastu võetakse.

A. Kirsipuu soovis tead, kas Pärnu-Jaagupi puhul on Vigala jaoks plusse?

P. Kärnsna: Kui lähim oluline keskus Vigala jaoks on Märjamaa, siis ilmselgelt ei ole järgmine keskus mitte Rapla, vaid selleks on Pärnu. Bussitranspordi, kauguse jm järgi. Oluliselt rohkem Vigala inimesi käib Märjamaal kui Pärnu-Jaagupis.

*K. Teekivi: Kuhu suunduvad peale põhikooli lõpetamist Vigala lapsed keskkooli omandama? Pärnu poole? Märjamaale väga ei tulda.

P. Kärnsna: Põhikoolide lennud väiksed. Täna sel päeval minnakse rohkem kutsekoolidesse kui gümnaasiumidesse. Ühte kooli, kus rohkem käiakse, ei ole võimalik täna sel päeval välja tuua. Varem oli selleks Pärnu-Jaagupi Gümnaasium.

*V. Karu: Meie oleme seda meelt, et püüame oma gümnaasiumi säilitada nii kaua kui võimalik.

V. Karu: 2015.aastal maksime oma koolidele valla eelarvevahenditest juurde ca 64 tuhat eurot.

L. Laurits: Sel aastal üle 30 tuhande, sest kasutame põhikoolidele eraldatud riigi raha gümnaasiumi osa kulude katteks. See on seadusega lubatud ning volikogu andis selleks loa. Põhiline, mis riigi rahast välja ei tule, on direktorite tasu.

V. Karu: Teiste OV koolides käib üle 100 Märjamaa valla lapse. Kullamaal neist kõige rohkem, kuid see on ka loogiline, sest see on Laukna-Maidla piirkonna lähim kool. Põhikooli lõpetajad valivad samuti koole üle vabariigi – Nõos, Tartus, Noarootsis, Tallinnas, Raplas jm.

*J. Viska: Kuidas, mis teid pidi, jõuavad valda külavanemate probleemid?

T. Matsalu: Läbi külavanemate ühenduse.

K. Teekivi: Külavanemate ühenduse loomise mõtte hakkaski arenema ühinemise ajal, et ka n ö küla häääl jõuaks keskusesse. Oli kartus, et küla häääl ei jõua valda, kuid tegelikult see nii ei olnud. Täna sel päeval ei ole külaliikumine enam nii aktiivne kui 10-15 aastat tagasi.

*M. Hiiemaa avaldas arvamust, et täna sel päeval on ka tarvidus arsti kohapeal käimise järele kadunud. Optimaalne on tulla keskusesse, kus tehakse kohe kõik vajalikud uuringud, mida kohapealses vastuvõtupunktis teha ei saaks.

M. Hiiemaa: Meil käib Varbolas pereõde 2 x kuus ja patsiendid on väga rahul. Algul tundus väga harjumatu kui kaotasime ära Varbolas ja Valgus arsti vastuvõtu, kuid täna sel päeval leian, et see oli väga õige otsus.

N. Noppel: Eakatel inimestel on sageli vaja pigem hingelise toetuse andjat, mitte niivõrd arstirohtu. See on pigem sotsiaalvaldkonna teema.

*K. Teekivi: Ühinemise toimumiseks võib vahel vaja olla, et kohtadele jäävad teeninduspunktid, kuid see on pigem emotsionaalne vajadus. Praktilist vajadust pole. Kui, siis ehk sotsiaaltöötaja järele. Ei ole oluline, et oleks osavallavanem jne.

V. Karu: Inimestel ehk emotsionaalselt raske väga järskude muutustega harjuda. Selles mõttes on sellised variandid siiski kohased. Kui tahetakse, et kohapeal vastuvõtud toimuvad, siis see võiks nii olla.

*P. Kärnsna: Kehvema tervisega inimesele, kes ise ei sõida autoga, on transpordi organiseerimine keskusesse arsti juurde reaalne kulu, mida ei kompenseeri talle keegi. Ühelt poolt läheb teenus paremaks, kuid teisalt mõjub see konkreetselt tema rahakotile. See võib olla probleem.

T. Matsalu: Meil osutatakse läbi sotsiaalosakonna transporditeenust kui ei ole pereliikmeid, kes transpordiks. Mõttes on välja töötada ka teenuse osutamise hinnakiri. Praegu oleme jõudnud selleni, et spetsialistid, kes peaks tegema sisulise tööga, on sageli transporditeenuse osutajaks.

M. Linna: On ka eraettevõtja, kes sotsiaaltranspordi teenust osutab ja mida abivajajale osaliselt kompenseeritakse.

M. Hiiemaa: On pakkuda ka koduhooldusteenust. Koduõde käib kodudes, vajadusel võtab vereproove, seob jne. See on praktiliselt haigekassa rahastusel.

*A. Jõgiste: Kui peaks toimuma ühinemine, kuidas hakatakse eelarveid menetlema? Kas jääb alles piirkonnapõhine eelarve? Piirkonna kulude maht jääb samaks?

L. Laurits: Meil on ühinemiskogemus olemas. Piirkondlikke eelarveid ei jäänud. Jäid objektid tegevusvaldkondade viisi, mis olid kokku lepitud. Kui kokkuleppeliselt jäävad nt mõlemad Vigala koolid alles, siis need read jäävad lihtsalt hariduse tegevusvaldkonda.

Kulude mahu kokkulepped on ühinemiskokkulepete teema. Tuleb leppida kokku, millised toetused, mis asutused jäävad jne.

T. Tomson: Keegi ei tea, kuidas suurvaldasid rahastama hakatakse. Kui raha jääb veelgi vähemaks, siis ei maksa ka kõige paremad kavatsused ja kokkulepped.

*A. Jõgiste: Kas Märjamaa vald saab ka tasandusfondist raha?

L. Laurits: Jah, ca 600 tuhat.

*P. Kärnsna: Kas on mingi mõte läbirääkimiskomisjonide ja valdkondade osas?

U. Kristal: Mõte on moodustada komisjonid siis kui ettepanekule vastused tulnud.

V. Karu: Põhiline, et kui tahame kokkulepet kokku panema hakata, siis võiks mingi raamistiku välja mõelda ja leppida kokku, mis me eelnevalt peame ära tegema ning kas selleks on vaja komisjone. Arvan, et kaasata tuleks erinevate valdkondade spetsialiste. Ühinemiskokkulepe on kohustuslik, ja edaspidi paljuski määrav, dokument. Samas jääb võimalus uuel volikogu koosseisul seda teatud tingimustel ka muuta. Ei peaks praeguses etapis pisisajadesse takerduma.

Mõned teemad on kindlasti rasked. Näiteks ei tea me praegu väga palju teineteise tariifidest või ka elanikkonna osalusest näiteks lasteaedades jm teenuste juures. Ilmselt nende kokkuleppimine ja ühtlustamine on keeruline teema. Võimalik, et ka haridusküsimused. Kindlasti ei hakka me tingimust seadma, et Vigalas tuleks mõlemad koolid sulgeda. Isiklikult tervitan teie arutelu koolide liitmise osas ja hea meelega näen, et te ise ka otsustate selle üle.

*U. Kristal: Kas koolide teema on teil nüüd maas või läheb järgmisel aastal uue hooga edasi?

P. Kärnsna: Volikogu võttis selle arutusest maha. Kui arvestada, et teil on 8 õpilasega kooli, siis ...

*P. Kärnsna avaldas arvamust, et kodutööna võikski tekkida selliselt formuleeritud konkreetset ettepanekud, mida saaks kokkuleppes kasutada.

*T. Tomson: Vallavalitsuse tasandil võiks kaardistada probleemid, mida peab hakkama läbi vaatama. Sellest siis selguks ka see, milliseid komisjone on vaja. Väga suure hulga inimestega ei ole mõtet enam mitu korda koos käia. Meil on eelmisest liitumisest mingi põhi olemas, millest lähtuda.

*K. Teekivi juhtis tähelepanu sellele, et Varbola kooli puhul on tegemist siiski lasteaia ühise asutusega, kus kuludki jagunevad kooli ja lasteaia vahel. Kool iseenesest ei ole seal väga suur kulu.

Kindlasti on ka Märjamaa vallal reforme vaja läbi viia ja võimalik, et ühinemise taustal on seda kergem teha.

V. Karu: Kui ühinemise ajaks Vigala vallal 2 kooli alles, siis sellepärast ei peaks veel ühinemist katki jätma.

T. Tomson: Pikemas perspektiivis demograafiline situatsioon selline, et tulevikus võib olla vaid üks suurvalla põhikool ja riigigümnaasium Raplas.

*K. Teekivi: Kui Märjamaa vallas elanike arv kuskil kasvab, siis pigem mõne inimese võrra külades, mitte endistes majandikeskustes.

*U. Kristal: Tehke omavahel selgeks, kas tahate Märjamaaga ühineda.

*V. Karu: Võiksime edasi minna nii, nagu siin varasemalt juba kõlas, et kumbki pool kaardistab need olulised valdkonnad, mida tema arvates peab läbi rääkima ja kokku leppima ning siis vaatame, mis need valdkonnad on ja mis komisjonid nende põhjal luua.

P. Kärnsna: Märjamaa ametliku ettepaneku oleme saanud ja see tuleb meil volikogu maikuu istungil arutamisele. Vastus volikogu poolt on mai lõpuks olemas. Edasi algavad ametlikud läbirääkimised.

M. Välis: Juba enne otsust saab teemagruppide üle mõelda, on ju ka teiste valdade eeskuju olemas.

P. Kärnsna: Läänemaa pool teevad ka finantsrühma, kes arvutab enne lepingusse jõudmist mõned asja läbi. On mõistlik, et keegi ütleks, et mis see ka maksab.

M. Jehe: Hea tava on, et tingimustes lepitakse nii kokku, et soodsam jääb kehtima. Teie soodsam, Märjamaa valla suurust arvestades, võib eelarvele väga hukatuslik olla.

*M. Hiimaa: Milline on Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli tulevik?

E. Roosi: Siiani oleme suutnud olemas olla ja kuna oleme mõningaid unikaalseid tegevusvaldkondi külge kasvatanud, siis tänu sellele oleme alles ja püsime ehk veel mõnda aega. Kui oleksime olnud kitsa niši kool, siis ilmselt oleks me tänaseks läinud, aga me tegeleme kasvatusraskustega õpilastega, vaimupuudega õpilastega ning ka tavaõpilastega, s.h täiskasvanute ümberõppega ja seetõttu püsime.

E. Roosi viitas riigi muutuvale hariduspoliitikale ning püsivate suundade puudumisele, seda just erivajadustega laste osas.

E. Roosi nimetas muuhulgas, et Vana-Vigala TTK tervisepunkt on koolile, kooli õpilaste kontingendist lähtudes, hädavajalik.

P. Kärnsna pakkus välja, et mõeldav oleks TTK ja gümnaasiumi koostöö arvestades TTK töökodasid, mis pakuvad väga eripalgelisi võimalusi.

E. Roosi nimetas, et põgusalt on gümnaasiumi direktoriga erinevatel aegadel sellest ka räägitud.

T. Tomson: TTK peaks igal juhul ja iga hinna eest alles hoidma. Kõva sõna siin kandis igas mõttes ja kohaliku elu elushoidmiseks. Ja õõbimisbaas on teil kadestamisväärne.

KOKKUVÕTE:

Huvi läbirääkimisteks on olemas. Kodutööna mõtlevad mõlemad osapooled võimalike töörühmade üle.

Urmas Kristal
Koosoleku juhataja

Janika Liländer
Protokollija